

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.I.20.684/2025/4.

A tanács tagjai: Dr. Cseh Attila a tanács elnöke
Dr. Magosi Szilvia előadó bíró
Dr. Mocsár Attila Zsolt bíró
Nyírőné dr. Kiss Ildikó bíró
Dr. Parlagi Mátyás bíró

A felperes: felperes1
(cím1)

A felperes képviselője: Andor Ügyvédi Iroda
ügyintéző: dr. Andor Benedek László ügyvéd
(cím2)

Az alperes: Budapesti Rendőr-főkapitányság
(cím3)

Az alperes képviselője: név kamarai jogtanácsos
(cím3)

A per tárgya: Államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: Felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Fővárosi Ítéltábla
17.Pf.20.588/2024/2. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Fővárosi Törvényszék
23.P.20.271/2022/21. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.039.870 (egymillió-harminckilencezer-nyolcszázhetven) forint felülvizsgálati perköltséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Egy – vagyon elleni bűncselekmények miatt korábban már többször elítélt – személy (a továbbiakban: terhelt) 2011-től magát valótlanul egy gazdasági társaság (a továbbiakban: gazdasági társaság) üzletkötőjének kiadva hamis részvényvásárlási befektetés ígéretével különböző pénzeszegeket csalt ki több személytől. A gazdasági társaság vezetője ezért 2012. január 19-én feljelentést tett a terhelttel szemben, amelyben előadta, hogy a terhelt nem jogosult a gazdasági társaság képviseletében eljárni. A nyomozást 2012. február 1-jén elrendelték. A terhelttel szemben több feljelentés is érkezett hasonló cselekmények miatt. A NAV Központi Hivatala Pénzmosás Elleni Információs Iroda (a továbbiakban: NAV) a 2012. augusztus 3-án és a 2012. október 19-én kelt irataiban a nyomozó hatóságot arról tájékoztatta, hogy 2012-ben a terhelt bankszámlájára – részletekben – több mint 2.000.000 USD érkezett. A befizetéseket követően az átutalt összegeket a terhelt készpénzben fel is vette.

[2] A felperes 2012. október 10-én 200.000 USD-t adott át a terheltnek készpénzben azzal, hogy abból neki külföldön kibocsátott részvényeket vásároljon, majd egy-két héten belül értékesítse azokat. A haszon a felperest illette volna, míg a terhelt megbízási díjat kapott volna. A terhelt a megállapodásban vállaltakat nem teljesítette, de nem is fizette vissza a felperesnek az átvett összeget azt követően sem, hogy tartozását elismerte és kifejezett kötelezettséget vállalt annak tizenöt napon belüli visszafizetésére. A határidő elteltét követően a felperes 2013. január 9-én feljelentést tett a terhelttel szemben. Ebben előadta, hogy a terhelt a tőle átvett pénzt a saját bankszámlájára befizette, majd onnan tovább utalta egy másik bankszámlára. Indítványozta: „amennyiben a fenti összeg a bankszámlán szerepel, annak zárolását”.

[3] A nyomozó hatóság 2014. január 3-án közölte a gyanúsítást a terhelttel, valamint ezen a napon kísérelte meg őt kihallgatni, de a terhelt nem tett vallomást.

[4] A felperes az alperessel mint nyomozó hatósággal szemben támasztott követelését 2017-ben megszerző engedményes kártérítési pert indított az alperes ellen (a továbbiakban: előzményi per). Az előzményi per jogerős ítélete szerint a kereset alaptalan, mert a kár bekövetkezése nem bizonyított. A kár bekövetkezése akkor lesz megállapítható, ha a büntetőbíróság a terhelt elleni büntetőeljárásban helyt ad az előterjesztett polgári jogi igénynek, vagy polgári bíróság alaposnak ítéli a szerződés teljesítésére kötelezés iránti igényt, és bármely ítélet alapján a terhelt ellen indított végrehajtás nem vezet eredményre.

[5] Az előzményi per jogerős ítéletét a Kúria 2020. november 8-án a Pfv.20.550/2020/6. számú ítéletével hatályában fenntartotta. A jogerős ítélet indokolását annyiban pontosította, hogy az alperessel szemben érvényesíthető kár bekövetkezése a polgári jogi igény magánfél számára kedvező érdemi elbírálása esetén igazolt; megítélt polgári jogi igény esetén vizsgálható, hogy fennáll-e a zár alá vétel elmulasztása folytán a kártérítési felelősség valamennyi általános törvényi feltétele; szerepet játszott-e a károsodáshoz vezető okfolyamatban a kereset ténybeli alapjaként megjelölt alperesi mulasztás.

[6] A szerződő felek az engedményezési szerződést 2021. január 12-én megszüntették azzal, hogy a követelés jogosultja ismét a felperes.

[7] A büntetőbíróság 2021. április 22-i jogerős ítéletével bűnösnek mondta ki a terheltet csalás és más bűncselekmények elkövetésében, valamint megítélte a felperes mint magánfél javára az általa előterjesztett 200.000 USD összegű polgári jogi igényt. A felperes a jogerős ítélet alapján végrehajtási eljárást indított a terhelttel szemben, de az 2021. november 9-től szünetel, mert a követelés behajthatatlan.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[8] A felperes a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 339. § (1) bekezdésére és 349. § (1) bekezdésére alapított keresetében az alperes kötelezését kérte 200.000 USD és ennek 2013. január 9-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamata megfizetésére.

[9] Előadta: az alperes mint nyomozó hatóság annak ellenére, hogy az első feljelentés után pár hónappal további 64 sértett is ismertté vált, a terheltet csak 2014. április 3-án hallgatta ki először gyanúsítottként. A 2013. január 19-i feljelentésében már előterjesztette a polgári jogi igényét, és jelezte, hogy információi szerint a terhelt befizette a bankszámlájára a neki átadott pénzt, majd azt a következő napon tovább utalta egy másik bankszámlára, ezért indítványozta a pénz útjának kiderítését, az ismert bankszámlák zár alá vételét, az általa átadott teljes összeg visszaszerzését, megtalálását, lefoglalását. Álláspontja szerint, ha az alperes az első feljelentést követően nem késlekedik a szükséges nyomozati cselekmények elvégzésével, és nem mulasztja el a szakmailag indokolt lefoglalást, házkutatást, egyéb kényszerintézkedéseket, akkor meg tudta volna előzni, hogy a terhelt 2012. év során további bűncselekményeket kövessen el. A kényszerintézkedések elmulasztásával az alperes megghiúsította a megítélt polgári jogi igénye terhelttel szembeni érvényesítését. Kártérítési követelése behajthatatlansága miatt kár érte, a vagyona 200.000 USD-vel csökkent. Az alperes tudott arról, hogy a terhelt a számlájáról 2012. évben felvett 2.000.000 USD-t készpénzben magánál tartotta valahol, és az ismert bankszámláin 400.000 USD pénzmozgás történt. Ezek alapján valószínűsíthető, hogy az elmulasztott nyomozati cselekmények fogantatásuk esetén nagy valószínűséggel eredményre vezettek volna. A terhelnél lévő összeg nagyságrendje alapján pedig megvolt az esélye annak, hogy a teljes követeléséhez hozzájut.

[10] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A kártérítési felelősség valamennyi törvényi tényállási elemének fennállását és a kereset összecszerúségét is vitatta. Előadta, hogy amint elegendő bizonyíték állt rendelkezésre, megtörtént a terhelt kihallgatása és meggyanúsítása. A nyomozás lefolytatása során a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: régi Be.) rendelkezéseinek megfelelően járt el, minden szükséges és halaszthatatlan nyomozási cselekményt elvégzett. Álláspontja szerint csak a felperes feljelentését követő időszakban tanúsított magatartása vizsgálható, a felperes kára viszont már a feljelentését megelőzően bekövetkezett. Rámutatott: a felperes maga is úgy nyilatkozott, nem állítható bizonyossággal, hogy a nyomozó hatóság mulasztásának hiányában megtérült volna a kára. A nyomozás adatai nem utaltak arra, hogy a terhelt magánál tartotta a

számlájáról felvett készpénzt, ugyanis több alkalommal előfordult, hogy egy sértett által neki átutalt összegből fizetett ki más sértetteket, akár készpénz átadása, akár átutalás útján. A terhelt számláján 2012 október közepétől nem volt pénzmozgás, mert a részére utalt pénzt az átutalás napján vagy azt követően felvette, továbbadta más sértettnek, 2013 januárjától pedig a terhelt előzetes letartóztatásba került.

Az első- és másodfokú ítélet

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 200.000 USD tőkét, és ennek 2021. június 1-től a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes FED alapkamattal egyező mértékű kamatát, valamint 1.270.000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, és megállapította, hogy a le nem rótt 1.500.000 forint eljárási illetéket az állam viseli.

[12] Döntését a régi Ptk. 339. § (1) bekezdésére, 349. § (1) bekezdésére, a régi Be. 149. § (2) bekezdésére, 151. § (1)-(2) bekezdésére, 159. § (2) és (5) bekezdésére, a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (rég. Btk.) 77. § (1) bekezdésére, 74/B. § (1) és (5) bekezdésére, valamint a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 1. § (2) bekezdés 1. és 1a. pontjára alapította.

[13] Határozata indokolása szerint a perben nem volt vitás, hogy az alperes a nyomozás során államigazgatási jogkörben járt el. A felperes kára azzal következett be, hogy a büntetőbíróság által megítélt 200.000 USD végrehajtása eredménytelen volt.

[14] Az alperesi magatartás jogellenességének megítéléséhez az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy az alperes eleget tett-e az Rtv. 1. § (2) bekezdés 1. pont és 1a. pontjában írt kötelezettségeinek. Jelentőséget tulajdonított annak, hogy a felperesi pénztadást, illetve feljelentést megelőzően az alperes miként folytatta a büntetőeljárást. Nézete szerint szükségképpen kihatott a felperes kára keletkezésére és megtérülésére, hogy az alperes a többi sértett tekintetében teljesítette-e az Rtv.-ben rögzített kötelezettségét {elsőfokú ítélet [152] bekezdés}. Ha az alperes a jogszabályi rendelkezéseknek megfelel, akkor a felperes nem kerül üzleti kapcsolatba a terhelttel és „erősen valószínűsíthető”, hogy a terhelt meggyanúsítása esetén felhagyott volna a további károkozó magatartással. Ha az alperes már 2012. október 10-ét megelőzően kihallgatja a terheltet, megakadályozhatta volna, hogy további személyeknek – így a felperesnek – kár okozzon. Az alperes a mulasztással kirívóan súlyos jogalkalmazási hibát vétett, és így jogellenes magatartást tanúsított. Jogszerű magatartás esetén a felperest nem érte volna kár, ezért az alperesi jogellenes magatartás és a kár közötti okozati összefüggés is fennáll. A perben nem volt kérdéses, hogy a felperes kára rendes jogorvoslással nem volt elhárítható. Az alperes a magatartása felróhatóságának hiányát nem bizonyította, ezért az elsőfokú bíróság a keresetet további vizsgálat nélkül is alaposnak ítélte.

[15] Az elsőfokú bíróság ugyanakkor vizsgálta: tanúsított-e az alperes jogellenes magatartást azzal, hogy nem rendelte el a terhelt bankszámláira a zár alá vételt. Rögzítette, hogy a zár alá vétel elrendelhetőségének a régi Be. 159. § (5) bekezdésében foglalt feltétele teljesült, hiszen a felperes a feljelentésében erre vonatkozóan indítványt tett. A NAV alpereshez intézett 2012. október 19-én kelt levele szerint pedig 2012 márciusától összességében több mint 2.000.000 USD érkezett a terhelt bankszámlájára. Amennyiben 2012. október 10-ig az addigi sértettek terjesztettek elő polgári jogi igényt, akkor a régi Be. 159. § (2) bekezdés második fordulata alapján zár alá vételnek; a polgári jogi igényérvényesítéssel nem érintett vagyonrészre pedig vagyonelkobzásnak lett volna helye, ezért a Be. 159. § (2) bekezdés első fordulata alapján kellett volna elrendelni a zár alá vételt. A házkutatás és a lefoglalás a polgári jogi igény érvényesítése érdekében ugyan nem rendelhető el, de a vagyonelkobzás feltételeinek a fennállta miatt az alperes házkutatást tarthatott volna a NAV 2012. október 19-i jelzése alapján, amely azt is tartalmazta, hogy a

terhelt felvett 2.000.000 USD-t a számlájáról röviddel azt követően, hogy az azt kitevő összegek odaautalásra kerültek. A terhelt a számlájáról felvett pénzt igen nagy valószínűséggel az otthonában tartotta {elsőfokú ítélet [182] bekezdés}. Az elsőfokú bíróság ezért kirívóan súlyos mulasztásnak értékelte és jogellenesnek ítélte, hogy az alperes mindezen eljárási cselekmények alkalmazásával meg sem kísérelte a további károkozás megakadályozását, a bűncselekményből származó vagyon visszaszerzésének elősegítését. Álláspontja szerint az alperes ezzel szemben nem bizonyította a felróhatósága hiányát.

[16] Az elsőfokú bíróság szerint nem változtatott az alperes kártérítési felelőssége fennállásán, hogy a felperes nem is állította, teljes bizonyossággal megtérült volna a kára, amennyiben az alperes az elmulasztott eljárási cselekményeket lefolytatta volna. A kétséget kizáró bizonyíték szolgáltatása ugyanis a büntetőjogi marasztalhatóság feltételét jelentő bizonyítási teher, a polgári jogi követeléshez azonban elegendő volt „a bizonyítékoknak a fentiek szerinti mérlegelése nyomán azon következtetés levonása, hogy a megjelölt eljárási cselekmények alkalmazásának eredményeként a felperest, igen nagy valószínűséggel nem érte volna kár, vagy ha igen, akkor az megtérült volna” {elsőfokú ítélet [185] bekezdés}.

[17] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság 17.Pf.20.225/2023/6. számú ítéletét a Kúria Pfv.I.21.274/2023/5. számú végzésével hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[18] A másodfokú bíróság a megismételt eljárásában hozott ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, a fellebbezett rendelkezését a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a felperes keresetét teljes egészében elutasította. Az alperest mentesítette a perköltség megfizetése alól és a felperest kötelezte az első- és másodfokú perköltség, valamint a meg nem fizetett kereseti, fellebbezési és felülvizsgálati illeték megfizetésére.

[19] A jogerős ítélet indokolásában rögzítette: a fellebbezés az elsőfokú ítéleteknek a keresetet részben, a 2021. június 1-ét megelőző kamatkövetelés tekintetében elutasító rendelkezését nem támadta, ezért az elsőfokú ítélet ezen része fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett.

[20] A Kúria hatályon kívül helyező végzésében foglaltakra hivatkozással a másodfokú bíróság rámutatott: a megismételt másodfokú eljárásban már nem volt vizsgálható, hogy az államigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősségnek nem feltétele a károkozást megelőzően létrejött államigazgatási jogviszony, és hogy a kárt okozó államigazgatási tevékenységet ennek a keretében valószínűsíthetik meg.

[21] Kifejtette, hogy a Pp. 264. § (1) bekezdése alapján a jelen perben nem volt vizsgálható a terhelt bűncselekménye miatt a felperest ért kár bekövetkezése, és annak időpontja. Ezért azt kellett megállapítani, hogy a felperes vagyona 2012. október 10-én 200.000 USD-vel csökkent, amely vagyonsökkenés oka a terhelt cselekménye, azaz a terhelt cselekményével okozati összefüggésben a felperest a régi Ptk. 355. § (4) bekezdése szerinti, a vagyonban bekövetkezett értékcsökkenésben jelentkező kár(fajta) érte {jogerős ítélet [22] bekezdés}. A felperes az alperessel szembeni kártérítési követelése alapjául előadott kár összegét a vagyonában bekövetkezett ugyanezen értékcsökkenésben, a terheltnek 2012. október 10-én átadott 200.000 USD-ben, a károsodását, a kára bekövetkezését pedig a magánfélként a javára a jogerős büntetőítéletben megítélt kártérítési követelés behajthatatlanságában, a megtérülés esélyének elvesztésében jelölte meg, és állította, hogy a vagyonában az értékcsökkenést 2021. november 9-től állapítható meg {jogerős ítélet [23] bekezdés}. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes számára kétségtelenül előnyös lett volna, ha a bírósági végrehajtás eredményre vezet, és a már bekövetkezett kára (vagyonában bekövetkezett értékcsökkenés) megtérülését biztosítja számára. Ennek

elmaradása azonban a vagyonában további értékcsökkenést nem okozott, ahogy költséget sem. Emiatt elmaradt haszna sem keletkezett, miután az elmaradt haszon nem a kár megtérülését jelenti, hanem olyan vagyonnövekményt, amelyre a károsult – a károkozó cselekmény hiányában – biztosan számíthatott volna. A követelés behajthatatlansága és a végrehajtás 2021. november 9. óta tartó szünetelése miatt ezért a felperesnél a régi Ptk. 355. § (4) bekezdése szerinti egyik kártípus sem következett be. Annak a lehetőségnek az elvesztése, hogy egy későbbi eljárás során a korábban már bekövetkezett kárát mérsékelhesse vagy kielégíthesse, a régi Ptk. 355. § (4) bekezdésének megfelelően nem minősül kárnak. Ennek következtében pedig a keresetben állított kár bekövetkezése és az alperes esetleges mulasztása közötti okozati összefüggés is hiányzik {jogerős ítélet [24] bekezdés}.

[22] A másodfokú bíróság szerint az alperes fellebbezésében helyesen hivatkozott arra, a felperes sem állította a perben, hogy a kára megtérült volna az alperes megjelölt mulasztásainak hiányában. Az alperes állított mulasztásai és a bekövetkezett kára közötti okozati összefüggést ugyanis a felperes egyrészt arra alapította, hogy ha az alperes a terheltet a büntetőeljárás korábbi szakaszában meggyanúsítja, akkor ez nagy valószínűséggel megakadályozhatta volna, hogy a terhelt további bűncselekményeket kövessen el. Másrészt azzal érvelt, hogy a NAV 2012. július 24-i és 2012. október 19-i közléseiből következően a terhelt jó eséllyel 2.028.217 USD készpénzt tartott magánál, és az általa indokoltnak talált kényszerintézkedések (előzetes letartóztatás, őrizetbe vétel, házkutatás, motozás, lefoglalás, zár alá vétel, bankszámlazárolás) alkalmazása esetén a kára a végrehajtás során nagyon nagy valószínűséggel megtérülhetett volna.

[23] A másodfokú bíróság úgy ítélte, hogy a gyanúsítotti idézés kézbesíthetősége, a terhelt idézésre való megjelenési hajlandósága, és a gyanúsítás további bűncselekmények elkövetésétől való visszatartó ereje pusztán a felperes feltételezése volt. Az elsőfokú bíróság sem adta indokát, milyen tények alapján látta valószínűsíthetőnek, hogy a terhelt meggyanúsítása esetén felhagyott volna a további károkozó magatartással, mert erre nézve semmiféle peradat nem merült fel. Azt is csupán feltételezte a felperes, hogy a terhelt 2.000.000 USD-t meghaladó készpénzt tartott magánál. A NAV irataiból mindössze az állapítható meg, hogy a terhelt a bankszámlájára befizetett összegeket aznap, vagy legkésőbb másnap felvette. A felperes a feljelentésében is azt adta elő, hogy tudomása szerint a terhelt a tőle átvett összegből a más személy felé fennálló tartozását rendezte. Ilyen adatok mellett pedig a felperes alaptalanul feltételezte, hogy a terhelt a bankszámlájáról hónapok alatt felvett készpénzt egyösszegben magánál tartotta, és azt az alperes a hiányolt kényszerintézkedések alkalmazása során tőle lefoglalhatta volna. Az elsőfokú bíróság is csupán azt rögzítette bizonyíték megjelölése nélkül ítéletében, hogy a terhelt a felvett készpénzt igen nagy valószínűséggel az otthonában tartotta {elsőfokú ítélet [182] bekezdés}, és ez a házkutatás, lefoglalás sikerét eredményezte volna.

[24] A másodfokú bíróság egyetértett a fellebbezésben foglaltakkal abban is, hogy az okozati összefüggés vizsgálatánál az oksági láncolatban az a meghatározó ok, amely az események rendszerinti lefolyása mellett – általános élettapasztalat szerint – alkalmas az eredmény létrehozására (EBH2008. 1868. II.). A felperesnek ilyen okot megalapozó tényeket kellett előadnia és bizonyítania a perben. Pusztán feltételezésre, hipotetikus okozatosságra azonban a kártérítési felelősség nem alapítható. Az okozati összefüggés mint a kártérítési felelősség egyik szükségképpeni feltétele hiányában pedig a felperest a keresetében érvényesíteni kívánt jog nem illette meg.

[25] Azzal a fellebbezési érveléssel is egyetértett, hogy a kártérítési perben eljáró bíróság nem vizsgálhatja, milyen bizonyítási eszközöket, milyen sorrendben alkalmaz a nyomozó hatóság, és a nyomozási eljárás taktikáját, célszerűségét sem értékelheti. A nyomozó hatóság azonban mérlegelési jogkörében dönt a büntetőeljárás megindításáról és konkrét személlyel

szemben az alapos gyanú fennállásáról. A kártérítési per bírósága e mérlegelés megalapozottságát vizsgálhatja (BH2007. 187.). A gyanúsítás esetleges késedelmének azonban a jogvita elbírálásánál az egyéb szükségképpen feltételek hiányában nem volt jelentősége.

[26] Kitért továbbá arra, hogy az elsőfokú bíróság a házkutatás, a lefoglalás és a zár alá vétel elmulasztását róta az alperes terhére. A Kúria azonban már az előzményi perben hozott ítéletében rögzítette: a felperes által szükségesnek ítélt kényszerintézkedések közül kizárólag a zár alá vétel szolgál a polgári jogi igény biztosítására. A házkutatás és a lefoglalás az állam büntetőjogi igényét biztosítja. A lefoglalt dolog csak abban az esetben lehet a polgári jogi igény biztosítója, ha a lefoglalás feltételei megszűnnek és a terheltnek való visszaadás helyett azt a polgári jogi igény biztosítására visszatartják.

[27] A másodfokú bíróság kifejtette: a felperes feljelentésében polgári jogi igényét még nem érvényesítette, így ekkor még nem minősült magánfélnek. A zár alá vételnek ugyanakkor a nyomozás során a sértett indítványára is helye volt. A felperes azonban feljelentésében nem a terhelt bankszámláján lévő, hanem az onnan tovább utalt, ismeretlen harmadik személy számláján lévő pénzösszeg zárolását indítványozta. Ez az indítvány a Be. akkor hatályos 159. § (2) bekezdésének ezt kizáró szabálya folytán nem volt teljesíthető. Az alperes terhére így a nyomozóhatóság által teljesíthető biztosítási intézkedés alkalmazásának elmulasztása sem írható.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[28] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen az elsőfokú ítéletet helybenhagyó határozat hozatalát, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte azzal, hogy a Kúria a megismételt eljárás lefolytatására a másodfokú bíróság másik tanácsát jelölje ki.

[29] A felperes álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a régi Ptk. 339. § (1) bekezdését, 349. § (1) bekezdését, a Pp. 263-264. § rendelkezéseit, 346. § (4)-(5) bekezdéseit, 369. § (3) bekezdés a)-c) pontjait, 370. § (1) bekezdését, 371. § (1) bekezdés b) és d) pontjait, a régi Be. 6. § (1), (2) bekezdését, 35. §-át, 36. § (1) bekezdését, 54. §-át, 157. §-át, 159-160. § rendelkezéseit, 177. §-át, 179. § (1) bekezdését, valamint az Rtv. 1. § (1) bekezdését és (2) bekezdés 1. pontját, valamint jogkérdésben eltér a Kúriának az előzményi perben hozott Pfv.20.550/2020/6. számú közzétett határozatától.

[30] A közzétett határozattól jogkérdésben való eltérésre történt hivatkozás körében a felperes előadta: a másodfokú bíróság a Kúriától eltérően értelmezte a régi Ptk. 339. § (1) bekezdését, 349. § (1) bekezdését, és a Pp. 264. § (1) bekezdését, amelynek indokát nem adta. A Kúria hivatkozott ítéletének [9], [11] és [12] bekezdéseiben foglaltaktól a jogerős ítélet [22]-[23] bekezdésében írtak a kár bekövetkezése, valamint annak időpontja tekintetében térnek el (felülvizsgálati kérelem 7. oldal). A felperes idézte a Kúria ítélete [9] bekezdésének utolsó mondatát, miszerint: „Helyes a jogerős ítélet azon indoka is, hogy amely szerint kár, mint okozat hiányában az ok-okozati összefüggés fel sem merül.”, valamint az ítélet – ténylegesen – [10] bekezdésének második mondatát, amiben a Kúria azt rögzítette, hogy „Az eljáró nyomozó hatóság kártérítő felelőssége csak a vagyoni igény polgári jogi igényként történő érvényesítése esetén vetődik fel, mégpedig kizárólag abban az esetben, ha a mulasztása megghiúsítja a polgárjogi igény kielégítését (...)”. Hangsúlyozta: a felülvizsgálati kérelmével támadott jogerős ítéletben foglaltak szerint a kár a pénznek a terhelt részére történő átadásával bekövetkezett. A másodfokú bíróság ezt a megállapítást a büntetőeljárásban hozott ítélet alapulvételével tette, és úgy tekintette, hogy őt köti a büntetőítélet. A jelen ügyben hozott hatályon kívül helyező végzésből azonban kitűnik, hogy a Pp. 264. § (1) bekezdése nem alkalmazható, ez a jogszabályi rendelkezés nem a peres felek

jogviszonya szempontjából, hanem a felperes és a terhelt közötti kárkötelem szempontjából releváns.

[31] A felperes e körben arra is rámutatott, hogy a megismételt másodfokú eljárásban a hatályon kívül helyező végzésben foglaltak ellenére újra vizsgált kérdéskörre az alperes a fellebbezésében nem hivatkozott, így a másodfokú bíróság eljárása a Pp. 370. § (1) bekezdését is sérti. A jogerős ítélet [24] bekezdésében foglalt okfejtés, amely szerint a kár nem is következett be, megalapozatlan, a helyes álláspontot a Kúria hatályon kívül helyező végzésének [49] bekezdése tartalmazza. Szerinte: „Mivel ezt a másodfokú bíróság ismét nem vizsgálta érdemben, az ítélet ismét sérti a régi Ptk. 339. § (1) bekezdését és 349. § rendelkezéseit.” A hatályon kívül helyező végzés alapján kijelenthető, hogy érte kár, éspedig 2021. november 9-én. A kár ténye vitán felül álló.

[32] A felperes további felülvizsgálati hivatkozása szerint iratellenesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy nem állította a perben, megtérült volna a kára az alperes mulasztásai hiányában. Keresetlevelében éppen azt állította, hogy ha az alperes teljesíti a büntetőeljárás törvényben meghatározott kötelezettségeit, akkor az őt ért kár jó eséllyel vagy be sem következik, vagy legalábbis időközben megtérül.

[33] Álláspontja szerint logikailag hibás a másodfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy nem merült fel peradat arra nézve, miszerint gyanúsítása esetén a terhelt felhagyott volna a további károkozó magatartással. Ezt az okfejtést követve valamely esemény meg nem történtéből egy másik meg nem történt eseményre kellett volna következtetést levonni. Az elsőfokú bíróság következtetése ezzel szemben okszerű, az a peradatok (tényleges meggyanúsítást követően a terhelt felhagyott a bűncselekményekkel), valamint az általános élettapasztalat összevetésén alapuló, bírói mérlegelés során elvégzett logikai folyamat eredménye. A józan ész alapján is arra a következtetésre lehet jutni, hogy a bűncselekmény elkövetője meggyanúsítása esetén a küszöbön álló és elkerülhetetlennek mutató büntetés tudatában fel fog hagyni a további cselekményekkel.

[34] Nézete szerint a másodfokú bíróság akkor is hibázott, amikor a feljelentés tartalmának tulajdonított nagy jelentőséget. A feljelentéskor tett feltételezéseinek valójában érintőlegesen sincs jelentőségük az ügyben.

[35] A felperes sérelmezte azt is, hogy a másodfokú bíróság a Pp. 370. § (1) bekezdés rendelkezését megsértve túlterjeszkedett felülbírálati jogkörének korlátaiban, mert az alperes nem vitatta, hogy a terhelt tartott magánál jelentős mennyiségű készpénzt, az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatos megállapítását a fellebbezés sem támadta.

[36] Álláspontja szerint az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a terhelnél nem volt készpénz, hiszen a perben közokirat utalt ennek ellenkezőjére. A bizonyosságot az alperes lett volna köteles megdönteni, de erre nézve még csak bizonyítási indítványt sem terjesztett elő.

[37] A másodfokú bíróság ebben a körben alapjaiban érintette az elsőfokú bíróság mérlegelési jogát, noha arra csak akkor lett volna jogosult, ha az elsőfokú bíróság mérlegelése kirívóan okszerűtlen. Az elsőfokú bíróság azonban a bizonyítékok mérlegelése során nem valósított meg az ügy érdemére kiható lényeges eljárási szabálysértést. A másodfokú bíróság ennek ellenére változtatta meg az elsőfokú ítéletet, és utasította el a keresetet, amellyel megsértette a Pp. 369. § (3) bekezdés *a)-c)* pontját, 371. § (1) bekezdés *b)* és *d)* pontjait.

[38] A felperes rámutatott továbbá, hogy az alperes a fellebbezésében nem hivatkozott a bizonyítékok mérlegelésére irányadó jogszabály megsértésére, nem jelölte meg a Pp. 369. § (3) bekezdés *a)* és *d)* pontját. A másodfokú bíróság ezért túlterjeszkedett a Pp. 369. § (3) bekezdés *a)* pontjában foglalt jogkörén. Ennek alátámasztásaként hivatkozott a BH2024. 64.

számon közzétett eseti döntés [56]-[57] bekezdéseire, valamint a felülvizsgálat korlátai vonatkozásában kialakított kúriai gyakorlatra.

[39] Az okozati összefüggés vonatkozásában a felperes sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság úgy ítélte, nem adott elő meghatározó okot megalapozó tényeket. Keresetlevele [52]-[56] bekezdéseire hivatkozva rámutatott: a jogerős ítéletben foglaltakkal ellentétben tett arra vonatkozó tényállítást, hogy mi alapozza meg az okozati összefüggést, ugyanis az alperes mulasztását állította, amely alapján kijelenthető, hogy meg sem kísérelte eredményre vinni a nyomozást. Ezt az előadást az alperes nem vitatta, így nem merült fel a bizonyítás lefolytatásának szükségessége. Az alperesnek a nyomozási taktika és a célszerűség kapcsán sem ténybeli, sem jogi ellenérvei nem voltak.

[40] Érvelése szerint érdemben is téves a másodfokú bíróság nyomozási taktikával kapcsolatos okfejtése arról, hogy milyen jogai és kötelezettségei vannak a nyomozóhatóságnak a büntetőeljárásban; ugyanis nem joga, hanem kötelezettsége kihallgatni a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személyt. A jelen esetben már 2012. október 10-ét jóval megelőzően fennálltak azok az adatok, amelyek alapján 2014-ben végül kihallgatták a terheltet. A jogellenes és felróható mulasztás tehát nem valamiféle távoli vagy hipotetikus, hanem adekvát oka volt a felperesi kárnak mint okozatnak. Tévesen értelmezte a másodfokú bíróság a büntetőeljárásjogi szabályokat, amikor úgy ítélte, hogy a nyomozóhatóság mérlegelési jogkörében dönt a büntetőeljárás megindításáról és konkrét személlyel szemben az alapos gyanú fennállásáról. Az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a terheltet már jóval korábban meg kellett volna gyanúsítani. A kártérítési perben lehet és kell vizsgálni, hogy fennálltak-e a gyanúsítás feltételei, illetve okszerűen járt-e el ennek kapcsán a nyomozóhatóság.

[41] A felperes felülvizsgálati kérelmében a terhelt meggyanúsításával kapcsolatban a jogerős ítélet indokolásának hiányosságát sérelmezte. Szerinte a másodfokú bíróság tévesen értelmezte az Rtv. 1. § (1) és (2) bekezdését, mert a bűnmegelőzés mellett a vagyonvisszaszerzés érdekében sem történt intézkedés az alperes részéről. A kártérítési felelősséget ez önmagában megalapozza, ezért a másodfokú bíróság szükségtelenül vizsgálta az egyes kényszerintézkedések alkalmazhatóságát. Iratellenes az a megállapítása, miszerint feljelentésében a polgári jogi igényét nem érvényesítette. Figyelmen kívül hagyta továbbá, hogy a büntetőeljárásban a hatóság hivatalból jár el. Az alperesnek akkor is kötelessége lett volna a bűnös úton szerzett vagyon biztosítása, ha ezt a tárgyidőszakban a büntetőeljárási törvény még nem mondta ki olyan egyértelműen, mint jelenleg. A másodfokú bíróság tévesen értékelte a büntetőeljárásban előterjesztett indítványát akként, hogy csak az idegen bankszámlán lévő összeg zárolását kérte, és nem kérte a kicsalt pénz megtalálását, visszaszerzését, egyéb kényszerintézkedés alkalmazását.

[42] Az indokolási kötelezettség vonatkozásában a felperes abban látta a Pp. 346. § (4), (5) bekezdésének megsértését, hogy a másodfokú bíróság az ő érveit lényegében nem vizsgálta, és nem indokolta meg, miért tért el a Kúria Pfv.20.550/2020/6. számú határozatától.

[43] Összegzőképpen a felperes rámutatott: a tényállás nem vitatott része alátámasztja a kára bekövetkezését. Az elrendelt nyomozás első évében tanúsított passzivitás megalapozza az alperes jogellenes magatartását. Az elsőfokú bíróság helyesen és okszerűen mérlegelte a bizonyítékokat. Ennek alapján jutott arra a következtetésre, hogy fennáll az okozati összefüggés. Az alperes meg sem kísérelte bizonyítani a jogellenesség vagy a felróhatóság hiányát. A kár összecszerűsége egyrészt nem volt vitás, másrészt a büntetőítélet tartalmazza. A megismételt eljárásban a másodfokú bíróság a Kúria hatályon kívül helyező utasítása ellenére ismét jogellenesen terjesztette ki saját vizsgálódási körét.

[44] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

[45] Rámutatott, hogy a felperes nem jelölte meg, mely konkrét, adekvát jogszabályhely értelmezése tekintetében tér el a jogerős ítélet a Kúria Pfv.20.550/2020/6. számú határozatától. A felülvizsgálati kérelemből hiányzik a két ellentétes jogértelmezés szövegszerű levezetése is, ezért tartalmi szempontból nem felel meg a vonatkozó kúriai gyakorlatnak.

[46] Álláspontja szerint a jogerős ítélet nem tér el jogkérdésben a Kúria közzétett határozatától. Az okozati összefüggés vizsgálatakor abban a kérdésben kell állást foglalni a bíróságnak, hogy a felperes károsodásához vezető okfolyamatban az alperes magatartása milyen szerepet játszott. Az okozati összefüggés fennállása szempontjából a kiindulópont a nélkülözhetetlen feltétel (*conditio sine qua non*) formulája, amely szerint oknak tekinthető az eredmény minden olyan előzménye, amely nélkül az eredmény nem következett volna be úgy és akkor, mint ahogy és amikor bekövetkezett. Ez a formula önmagában a jogi okozatosság megállapítására nem alkalmas, ugyanis a jogi felelősséget csak a releváns okok alapozhatják meg. Jogilag relevánsnak pedig az az ok tekinthető, amely szervesen összefügg az eredménnyel. A másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a keresetben állított kár bekövetkezése és az alperes esetleges mulasztása között hiányzik az okozati összefüggés. Az a megállapítása is helytálló, hogy a felperes csupán feltételezte, az alperesi mulasztás hiányában megtért volna a kára.

A Kúria döntése és jogi indokai

[47] A Pp. 406. § (1) bekezdése alapján a jogerős ítélet felülvizsgálata az ügy érdemére kiható jogszabálysértésre, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozással kérhető.

[48] A felperes felülvizsgálati kérelmének tartalmára tekintettel a Kúria a már számos határozatában – valamint az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak a Pp. hatályba lépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. PJE határozat rendelkezései szerint a jelen ügyben is megfelelően irányadó, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK véleményben (a továbbiakban: PK vélemény) – kifejtettekkel egyezően az alábbiak szerint rögzíti a felülvizsgálati eljárás jogi természetét és annak korlátait.

[49] A felülvizsgálati eljárás nem a per folytatása, nem egyfajta „harmadfokú eljárás”, hanem rendkívüli perorvoslat. A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja [Pp. 413. § (1) bekezdés]. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A felülvizsgálati kérelem központi eleme a megsértett jogszabályhely megjelölése és a jogszabálysértés körülírása, mert ezek határozzák meg a Kúria felülbírálati lehetőségének tartalmi és perjogi kereteit. Érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatók, amelyek esetében a törvény által előírt tartalmi követelmények maradéktalanul teljesültek, az egyéb hivatkozásokat a Kúria figyelmen kívül hagyja. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell az előzőekben meghatározott tartalmi követelményekkel (Kúria Pfv.20.513/2023/8., Pfv.20.629/2023/5., Pfv.21.043/2022/11., Gfv.30.143/2023/6., egyezően: PK vélemény 3. és 4. pontja, valamint indokolásuk).

[50] A Kúria több határozatában (pl. Pfv.20.439/2025/7., Pfv.20.603/2025/7.) arra is rámutatott, hogy a közzétett határozattól jogkérdésben való eltérésre alapított felülvizsgálati kérelemnek a határozatnak azt a részét is tartalmaznia kell, amelytől a felülvizsgálattal

támadott ítéleti rendelkezés jogkérdésben eltér, továbbá a felülvizsgálati kérelemben a félnek ki kell mutatni a felülvizsgálati kérelemmel támadott határozatban és az általa hivatkozott közzétett határozatban kifejtett eltérő jogértelmezést. Ehhez kapcsolódóan nem mellőzhető annak a jogszabályi rendelkezésnek a megjelölése sem, amelynek vonatkozásában a fél az eltérő jogértelmezésre hivatkozik.

[51] Mindennek a felperes felülvizsgálati kérelme tekintetében a következők miatt volt többirányú jelentősége.

[52] A felperes felülvizsgálati kérelmében felsorolásszerűen megjelölte az álláspontja szerint megsértett jogszabályokat, ám ezek közül a Pp. 263. §, a régi Be. 35. §, 54. §, 157. §, „159-160. §” sérelmét a megsértett jogszabályhely pontos megjelölése (bekezdés, pont), illetve szövegszerű azonosítása nélkül állította, továbbá felülvizsgálati kérelme a jogszabálysértés körülírását, szöveges indokolása előadását sem tartalmazta, ezért nem volt lehetséges a megsértettként állított konkrét jogszabályhely beazonosítása. A hiányos és azonosíthatatlan hivatkozás önmagában kizárta a jogszabálysértés érdemi vizsgálatának lehetőségét {Kúria Gfv.30.249/2023/7. [23]}.

[53] A régi Be. 36. § (1) bekezdésének megsértésére a felperes felülvizsgálati kérelmében adekvát szöveges indokolás nélkül hivatkozott, ezért a Kúria a [47] bekezdésben kifejtettekre tekintettel a jogszabály megsértésének szöveges bemutatását nélkülöző felülvizsgálati hivatkozást ugyancsak nem vizsgálhatta érdemben.

[54] A felperes felülvizsgálati kérelmének indokolásában nem adott elő a Pp. 269. § (3) bekezdés *b)*, *c)* pontjaival összefüggésbe hozható eljárási szabálysértést, ezért ez a felülvizsgálati hivatkozása sem volt érdemben vizsgálható.

[55] Az ítélet indokolásának kötelező tartalmi elemeit részekre osztó Pp. 346. § (4) bekezdése megsértésére a felperes adekvát szöveges indokolás nélkül hivatkozott. A felülvizsgálati kérelemben általa körülírt jogszabálysértés és kifejtett jogi álláspont az indokolás egyik részéhez, a Pp. 346. § (5) bekezdésében szabályozott jogi indokoláshoz köthető. A Pp. 346. § (4) bekezdése megsértésének szöveges bemutatását nélkülöző felülvizsgálati hivatkozását a Kúria érdemben nem vizsgálhatta.

[56] A bizonyítási kötelezettség és a bizonyítási teher másodfokú bíróság általi megítélését a felperes felülvizsgálati kérelmében anélkül sérelmezte, hogy e jogszabálysértés vonatkozásában megjelölt volna adekvát jogszabályi rendelkezést [Pp. 265. § (1) bekezdés], így a felülvizsgálat során a Kúria erre a hivatkozására sem lehetett figyelemmel.

[57] A felperes a Pp. 264. § (1) bekezdése, valamint a régi Ptk. 339. § (1) bekezdése és 349. § (1) bekezdése vonatkozásában a Kúria Pfv.20.550/2020/6. számú közzétett határozatától jogkérdésben való eltérésre hivatkozással úgy kérte a felülvizsgálatot, hogy a felülvizsgálati kérelmében nem mutatott ki elvi jelentőségű jogkérdésben eltérő jogértelmezést. A felperes a közzétett határozat [9], [11], [12] bekezdéseiben kifejtetteket a jogerős ítélet [22] és [23] bekezdésében foglaltakkal tartotta összevethetőnek, azonban a közzétett határozat e részeiben a Kúria nem értelmezte a Pp. 264. § (1) bekezdését, míg a felperes által hivatkozott anyagi jogi jogszabályokkal összefüggésben a másodfokú bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemben megjelölt bekezdéseiben nem fejtett ki a közzétett határozattól eltérő jogértelmezést, a régi Ptk. 355. § (4) bekezdését pedig a felperes felülvizsgálati kérelmében nem jelölte meg megsértett jogszabályi rendelkezésként. A Kúria ezért nem vizsgálhatta a felülvizsgálati kérelem megalapozottságát azon az alapon, hogy a jogerős ítélet a közzétett határozattól jogkérdésben eltér-e. Mivel a jogkérdésben való eltérés vonatkozásában a felülvizsgálati eljárásban nem lehetett állást foglalni, ezért az eltérés esetére előírt indokolási kötelezettség [Pp. 346. § (5) bekezdés] megsértése sem volt vizsgálható.

[58] Az így meghatározott felülvizsgálati keretek között eljárva a Kúria a jogerős ítélet jogszabálysértő volta körében előadott és érdemben vizsgálható felülvizsgálati hivatkozások tekintetében azt állapította meg, hogy a felperes felülvizsgálati kérelme alaptalan.

[59] A Kúria elsőként arra mutat rá, hogy a másodfokú bíróság két okból, a kártérítési felelősség törvényi tényállási elemei közül kettőnek (a kárnak, valamint a kár és az alperesi magatartás közötti okozati összefüggésnek) a hiánya miatt is alaptalannak ítélte a keresetet. Tekintettel arra, hogy ezek a törvényi tényállási elemek konjunktívak, bármelyikük hiánya a kereset szükségszerű elutasítására vezet. Ebből következően, ha az egyik tényállási elem vonatkozásában megalapozatlanok a felperes felülvizsgálati hivatkozásai, akkor a másik tényállási elem vonatkozásában állított jogszabálysértések érdemi vizsgálata szükségtelen, azok ugyanis megvalósulásuk esetén sem hathatnak ki az ügy érdemére.

[60] A fentiekre tekintettel a Kúria az okozati összefüggés vonatkozásában előterjesztett felülvizsgálati hivatkozások vizsgálatának alábbiakban kifejtendő eredményéhez képest mellőzte a kár tekintetében a felülvizsgálati kérelemben előadottak érdemi vizsgálatát.

[61] A felperes felülvizsgálati kérelmében az okozati összefüggés hiányának másodfokú bíróság általi megállapításával kapcsolatban megsértett eljárásjogi jogszabályi rendelkezésként a Pp. 369. § (1) bekezdés *a*) pontját és 370. § (1) bekezdését, valamint a 371. § (1) bekezdés *b*), *d*) pontjait jelölte meg. A régi Ptk. 339. § (1) bekezdésének és 349. § (1) bekezdésének megsértésére a bizonyítás eredményének mérlegeléséhez képest hivatkozott.

[62] A jogszabálysértés mibenlétét abban határozta meg, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság okszerű mérlegelése ellenére felülmérlegelte a bizonyítás eredményének megállapítását és iratellenes, logikátlan következtetésre jutott, ennek során túlterjeszkedett felülbírálati jogkörének korlátaiban, mert az alperes fellebbezésében nem hivatkozott a bizonyítékok mérlegelésére irányadó jogszabály megsértésére, nem támadta az elsőfokú bíróságnak azt a megállapítását, hogy a terhelt tartott magánál jelentős mennyiségű készpénzt.

[63] A felperes felülvizsgálati álláspontjával ellentétben a jogerős ítélet a következők miatt nem sérti a megjelölt jogszabályokat.

[64] A Pp. 370. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság a Pp. 369. §-a szerinti felülbírálati jogköreit erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja, ez áll ugyanis összhangban a felek rendelkezési jogával. A felek ezzel kapcsolatos rendelkezési jogukat a fellebbezés Pp. 371. §-a szerinti tartalmi elemeinek meghatározásával gyakorolhatják. Főszabály szerint nincs lehetőség arra, hogy a másodfokú bíróság a felek által nem vitatott jogkérdéseket is felülbírálat körébe vonjon. A felülbírálati jogkör gyakorlásakor nemcsak az képez korlátot, hogy a fél az ítélet mely rendelkezését, mely részét támadja, milyen tartalmú határozat meghozatalát kéri, hanem a fellebbezés indokolása is, vagyis az, hogy a fellebbező mire hivatkozik, mivel indokolja a fellebbezését. A fellebbezés indokolásában kötelezően feltüntetendő minden részelem korlátot képez. A Pp. 371. § (1) bekezdésének a Pp. Novella 76. § 10. pontjával elrendelt hatályon kívül helyezését követően irányadó – a jelen ügyben is alkalmazandó – rendelkezései szerint a fellebbezésben már nem kell megjelölni a másodfokú bíróságtól gyakorolni kért felülbírálati jogkört, az alapul szolgáló indokok kifejtésével. A másodfokú bíróságnak a fellebbezési kérelem és a fellebbezés indokolásának tartalmából kell kikövetkeztetnie, hogy a fellebbező melyik felülbírálati jogkör gyakorlását kéri. A fellebbezés tárgya az anyagi jogi jogvita tárgyában lefolytatott elsőfokú eljárás és a meghozott ítélet. A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárásban az elsőfokú határozat helyességét bírálja el.

[65] A Kúria a fentiekre tekintettel az alperes fellebbezésének tartalma és a per adatai alapján az azt állapította meg, hogy a felperes felülvizsgálati kérelmében előadottak miatt a másodfokú bíróság nem terjeszkedett túl az okozati összefüggés vizsgálata kapcsán

felülbírálati jogköre korlátain, és nem csupán a bizonyítékok „egyszerű” felülmérlegelését végezte el.

[66] E körben a Kúria a következőkre mutat rá. A fellebbezés indokolásából kitűnően az okozati összefüggés az alperes által vitatott jogkérdés volt. Az alperes fellebbezésében egyebek mellett azt az álláspontját is kifejtette, miszerint a bíróság ítéletében feltételes megállapításokat nem tehet, a perben jelentős tényeket a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően kell megállapítania, valamint a kártérítési felelősség nem alapítható hipotetikus, illetve alternatív okozatosságra. Előadta, hogy emiatt nem ért egyet az elsőfokú ítélet [152] és [181]-[185] bekezdéseiben foglaltakkal, az elsőfokú bíróság jogi következtetését tévesnek tartja. A fellebbezés II/A/3. pontjában pedig sérelmezte, hogy az elsőfokú ítélet [182] bekezdésében az elsőfokú bíróság olyan megállapítást tett (a terhelt a számlájáról felvett pénzt igen nagy valószínűséggel az otthonában tartotta), ami nem bizonyítható, csupán feltételezés. Fellebbezése II/A/4.1. pontjában a felperesnek arra a perbeli nyilatkozatára is hivatkozott, miszerint nem állítható teljes bizonyossággal, hogy a nyomozó hatóság esetleges mulasztása hiányában a kára megtérült volna.

[67] A per iratai alapján az is megállapítható volt, hogy az alperes már az elsőfokú eljárásban kétségbe vonta a felperesnek azt a hivatkozását, hogy a nyomozás során adat merült fel a terhelt birtokában lévő nagyoösszegű készpénzre. A 7. sorszámú beadványában (III.1.2.1. pont) cáfolta, hogy a nyomozóhatóság alappal feltételezhette, a terhelt a számlájáról felvett készpénzt magánál tartotta. Szerinte erre a NAV irataiból nem lehetett következtetni.

[68] A felperes felülvizsgálati kérelmében foglaltak továbbá abban a tekintetben sem helytállóak, hogy a jogerős ítéletben a másodfokú bíróság nem mutatott rá az elsőfokú ítéletben írt okszerűtlen mérlegelésre. A jogerős ítélet [26] bekezdése tartalmazza: az elsőfokú bíróság nem adta indokát, milyen tények alapján látta valószínűsíthetőnek, hogy a terhelt a meggyanúsítása esetén felhagyott volna a további károkozó magatartással, mert erre nézve semmilyen peradat nem merült fel; az elsőfokú bíróság mindenféle bizonyíték megjelölése nélkül csupán azt rögzítette az ítéletében, hogy a terhelt a felvett készpénzt igen nagy valószínűséggel az otthonában tartotta és ez a házkutatás, lefoglalás sikerét eredményezte volna.

[69] Felülvizsgálati kérelmében a felperes kétségbe vonta ugyan a másodfokú bíróság mérlegelésének okszerűségét, ám ehhez kapcsolódóan nem jelölt meg adekvát megsértett eljárásjogi jogszabályi rendelkezést [Pp. 279. § (1) bekezdés], ezért az e körben előadott felülvizsgálati hivatkozásai nem voltak érdemben vizsgálhatók.

[70] Az indokolási kötelezettség állított megsértésével összefüggésben a Kúria a következőket emeli ki. A Pp. 346. § (5) bekezdésének a felperes felülvizsgálati kérelme szempontjából releváns rendelkezése szerint a jogi indokolásnak tartalmaznia kell az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte. Az ekként meghatározott indokolási kötelezettségének a bíróság eleget tesz, ha logikusan, jogilag is követhetően kifejti a döntést megalapozó jogi érveket. A bíróság indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolásának kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásaikat is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása; az indokolásnak az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie {26/2020. (XII. 2.) AB határozat Indokolás [22]}.

[71] Ehhez képest a másodfokú bíróság a jelen esetben a Pp. 346. § (5) bekezdése helyes értelmezésének megfelelően teljesítette indokolási kötelezettségét: jogerős ítéletének [20],

[25]-[27] bekezdéseiben – jogi álláspontjához mérten, a szükséges körben és mértékben – bemutatta az okozati összefüggés hiánya megállapításának alapjául szolgáló indokokat, így a Pp. 346. § (5) bekezdését nem sértette meg. Lényeges továbbá, hogy az indokolási kötelezettség megsértése körében a döntés érdemi helyessége nem vizsgálható (Kúria Pfv.21.306/2021/4., Gfv.30.168/2022/11., Mfv.10.004/2024/4.).

[72] Az alperesi magatartással (jogellenes mulasztás), így a nyomozási taktikával kapcsolatos felülvizsgálati hivatkozások érdemi vizsgálata ugyancsak szükségtelen volt, mert az okozati összefüggés hiánya önmagában kizárta a felperes kártérítési keresetének teljesítését.

[73] A kifejtettekre figyelemmel a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott és érdemben vizsgálható okokból nem volt jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[74] A felülvizsgálati kérelem nem vezetett eredményre, így a felperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni az alperes kamarai jogtanácsosi képvisellel felmerült felülvizsgálati perköltségét. A Kúria a kamarai jogtanácsosi munkadíjat a Pp. 82. § (3) bekezdésére figyelemmel a felszámított összegben állapította meg a jelen eljárásban irányadó jogszabály, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés *a)*, *b)* pontján.

[75] A megismételt felülvizsgálati eljárásban a felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 51. § (1) bekezdése alapján mentesült a felülvizsgálati eljárási illeték ismételt megfizetése alól.

[76] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján – a felperes kérelmére – tárgyaláson bírálta el.

[77] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pontja zárja ki.

A határozat elvi tartalma

[78] A közzétett határozattól jogkérdésben való eltérésre alapított felülvizsgálat esetén a felülvizsgálati kérelemben a félnek ki kell mutatnia a felülvizsgálati kérelemmel támadott határozatban és az általa hivatkozott közzétett határozatban kifejtett eltérő jogértelmezést, amelyhez kapcsolódóan nem mellőzhető annak a jogszabályi rendelkezésnek a megjelölése, amelynek vonatkozásában a fél az eltérő jogértelmezésre hivatkozik.

[79] A másodfokú bíróság a felülbírálati jogköreit erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. A fellebbezési kérelem, valamint a fellebbezés indokolásának tartalmából kell kikövetkeztetnie, hogy a fellebbező melyik felülbírálati jogkör gyakorlását kéri.

[80] A keresetet a kártérítési felelősség törvényi tényállási elemei közül kettő megvalósulásának hiánya miatt elutasító jogerős ítélet elleni felülvizsgálat esetén, ha már az egyik tényállási elem vonatkozásában megalapozatlanok a felülvizsgálati hivatkozások, a másik tényállási elem vonatkozásában a felülvizsgálati kérelemben előadott jogszabálysértések érdemi vizsgálata szükségtelen, azok ugyanis megvalósulásuk esetén sem hathatnak ki az ügy érdemére.

Záró rész

Budapest, 2026. február 3.

Dr. Cseh Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Magosi Szilvia s.k. előadó bíró, Dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. bíró, Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró, Dr. Parlagi Mátyás s.k. bíró